

بیمارستان شهید مطهری مرودشت

مراقبت از گچ

(ویژه آموزش به بیمار)

شناسنامه پمفلت آموزشی :

تهیه کننده : فاطمه زارعی - کارشناس پرستاری

تهیه شده : خرداد 1404

منبع : برونر و سودارث 2022

تایید شده توسط : دکتر حسین ملک جمشیدی - متخصص ارتوپدی

مراقبت از گچ

گچ ، وسیله بی حرکت کننده خارجی است. هدف از قالب گچی ، بی حرکت کردن قسمتی از بدن در یک وضعیت اختصاصی و وارد آوردن فشار یکسان به بافت نرم است. مفاصل بالا و پایین قسمت آسیب دیده نیز باید بی حرکت شوند. از قالب گچی به طور اختصاصی برای بی حرکت کردن شکستگی های جا افتاده ، اصلاح تغییر شکل ها (مثل جا به جایی مفصل ران) ، اعمال فشار یکنواخت بر روی بافت نرم داخل قالب یا حمایت از مفاصل ضعیف استفاده می شود. نوع و ضخامت قالب گچی مورد استفاده به ضایعه ی مورد درمان بستگی دارد.

نکاتی که بیمار قبل گچ گیری باید

بداند:

علت گچ گیری ، احساس گرما حین گچ گیری ، جلوگیری از ورود اجسام نوک تیز زیر گچ ، استفاده از هوای سرد سشوار در مراحل خارش زیر گچ ، خشک کردن پوست به منظور جلوگیری از زخم و خارش

مراقبت از قالب گچی

* پس از گچ گیری نباید روی قالب را پوشاند و بایستی آن را در معرض جریان هوا قرار داد.
* خرده ریزه های گچ با استفاده از پارچه مرطوب از روی پوست تمیز گردد.
* حرکت دادن بیمار و استفاده از پنکه و سشوار خنک در تابستان ، به خشک شدن گچ کمک میکند.
* لبه گچ با چسب پوشانده شود و مراقب پوست اطراف گچ باشید تا زخم نشود.
* اگر ران بیمار گچ گرفته شده است پوست ناحیه خروج ادرار و مدفوع با استفاده از کرم هایی مانند زینک اکساید محافظت شود و بهداشت ناحیه رعایت گردد.
* بیمار باید حرکات ورزشی به صورت انقباض و انبساط ماهیچه ها را برای اندام گچ گرفته شده انجام دهد و حرکت اندام تا جایی که پزشک دستور داده است انجام شود تا عضلات کارایی خود را از دست ندهند.
* در روز اول پس از گچ گیری بیمار باید به رنگ پریدگی ، بی حسی ، گزگز شدن ، درد

و نبض ناحیه بعد از گچ گیری توجه کند و علائم ذکر شده را به پزشک اطلاع دهد. مهم ترین نکته توجه به نبض ، ورم و کبودی ناحیه بعد از گچ است زیرا اگر گچ بر رگ های ناحیه گچ گرفته فشار وارد کند عوارض بسیار خطرناکی دارد.

عوارض ناشی از گچ

در صورت شکایت بیمار دارای قالب گچی از درد ، نباید بلافاصله اقدام به دادن داروی مسکن نمود ، بلکه در قدم اول بایستی علت درد مشخص شود و در مورد محل درد و خصوصیات درد از بیمار سؤال شود و تا زمانی که علت درد مشخص نشده نباید مسکن داد.

چنانچه درد مربوط به شکستگی باشد ، با بی حرکت نگهداشتن عضو ، تسکین می یابد ولی اگر به علت تورم باشد ، با بالا نگهداشتن عضو و استفاده از کیسه یخ و مسکن التیام می یابد و اگر درد با روش های ذکر شده تسکین نیافت باید سریعاً به پزشک مراجعه شود.

سندرم کمپارتمان: این حالت زمانی رخ

می دهد که در یک فضای محدود (مثل قالب گچ) فشار به بافت ها افزایش یافته است که در این صورت جریان خون و عملکرد بافت محدود شده دچار اختلال می شود و بر روی اعصاب و رگ های خونی فشار وارد می شود.

علائم این سندرم شامل: درد (با مسکن تسکین نمی یابد)، رنگ پریدگی ، بی نبضی ، بی حسی ، فلج (علامت دیررس)

اقدامات اولیه برای برطرف کردن فشار:

بالا قرار دادن عضو(بالا تر از قلب قرار نگیرد زیرا خونرسانی به عضو دچار اشکال می شود).

اطلاع به پزشک ، باز کردن قالب گچ در صورت صلاح دید پزشک. (اگر بیمار بانداژ کشی دارد باید باز شود).

زخم فشاری: افزایش فشار قالب های گچی بر برجستگی های استخوانی ، منجر به اختلال در خونرسانی و در نهایت ایجاد زخم

فشاری می شود و درد آن شدید است و پس از ایجاد زخم از درد کاسته می شود.

علائم زخم فشاری شامل: درد ،

کشیدگی محل، تخریب بافت و ترشح بدبو
اقدامات: باز کردن گچ با برش طولی و بستن بانداژ کشی بر روی آن توسط پزشک و نگهداشتن اندام در سطح قلب

سندرم عدم استفاده: تحلیل رفتن

عضلات و کاهش قدرت عضلانی به دلیل بی حرکتی در قالب گچی و بی حرکتی به هر علتی رخ می دهد. برای پیشگیری از این عارضه ، بیمار در ساعات بیداری باید هر یک ساعت عضلات را منقبض و منبسط کند. برای این کار ماهیچه عضو بی حرکت را 5 الی 10 ثانیه منقبض کند ، در هر ساعت 10 بار این کار را تکرار نماید.

به امید تندرستی